

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie IV./2016
Senát III

Nález:

spisová značka	III. ÚS 73/2015
populárny názov	Obmedzenie slobody prejavu a zásada proporcionality
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	24.02.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 10 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 26 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 26 ods. 2
analytická právna veta	Obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody, a teda aj slobody prejavu možno považovať za ústavne akceptovateľné len vtedy, ak ide o obmedzenie, ktoré bolo ustanovené zákonom, resp. na základe zákona, zodpovedá niektorému ustanovenému legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa, t. j. ospravedlňuje ho existencia naliehavej spoločenskej potreby a primerane (spravodlivo) vyvážený vzťah medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom, t. j. musí ísť o obmedzenie, ktoré je v súlade so zásadou proporcionality.
skutkový stav a základné fakty	Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že voči sťažovateľke sa žalobou podanou Okresnému súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) domáhal žalobca svojho práva na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Okresný súd vo veci sťažovateľky rozhodol rozsudkom, ktorým uložil sťažovateľke povinnosť uverejniť ospravedlnenie v špecifikovanom denníku a nahradiť žalobcovi nemajetkovú ujmu sumou 7 000 €. O odvolaní, ktorým predmetný rozsudok okresného súdu sťažovateľka napadla, rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom, ktorým prvostupňový rozsudok v časti výrokov, ktorým bola sťažovateľke uložená povinnosť ospravedlniť sa žalobcovi a priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v sume 7 000 €, potvrdil a v časti výroku o priznanej náhrade trov konania zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Podľa názoru sťažovateľky krajský súd napadnutým rozsudkom v časti, v ktorej potvrdil uvedené výroky rozsudku prvostupňového súdu o povinnosti sťažovateľky uverejniť ospravedlnenie a o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy, porušil jej základné práva zaručené čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručené čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 dohovoru.
z odôvodnenia	1. Ústavný súd sa najprv zaoberal tou časťou sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Porušenie uvedených základných práv odôvodnila sťažovateľka jednak tým, že rozsudok krajského súdu považuje za nedostatočne odôvodnený, a jednak tým, že krajský

súd nesprávne vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania.

Z napadnutého rozsudku, ktorý je potrebné vnímať v spojitosti s rozsudkom súdu prvého stupňa, pretože sa krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia v plnej miere s ním stotožnil, vyplýva, že vo veci konajúcej všeobecne súdy vo veci ochrany osobnosti rozhodli o petite návrhu žalobcu, ktorý prevzali do výroku rozsudku bez toho, aby sa vzhľadom na povahu sporu vysporiadali s otázkou, či a ktoré výroky označené v návrhu majú difamačný charakter a či ide o skutkové tvrdenia alebo hodnotové súdy a ak ide o hodnotové súdy, či mali dostatočný skutkový základ. Ani z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, ako aj označeného rozsudku okresného súdu nevyplýva, ktoré výroky obsiahnuté vo výrokovej časti rozsudku okresného súdu je možné považovať za skutkové tvrdenia a ktoré za hodnotové súdy. Odôvodnenie rozsudku okresného súdu, ako aj krajského súdu sa niektorými výrokmi vôbec nezaoberalo. Vychádzajúc však z výroku I označeného rozsudku okresného súdu je možné konštatovať, že súdy uvedeným výrokom pripísali charakter skutkových tvrdení bez toho, aby odôvodnili tento svoj záver.

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu a výroku, ako aj odôvodnenia označeného rozsudku okresného súdu konštatoval, že prima facie nie všetky výroky uvedené v prvom výroku označeného rozsudku okresného súdu je možné považovať za skutkové tvrdenia, už len vzhľadom na ich formuláciu, ako aj formu, ktorá má v niektorých prípadoch charakter rečnickej otázky. Taktiež je podľa názoru ústavného súdu otázne, či všetkými uvedenými výrokmi mohlo byť zasiahnuté do osobnostných práv žalobcu. Už tieto zistenia ústavného súdu samy osebe v kontexte nedostatočného odôvodnenia výrokov týchto rozhodnutí postačujú na vyslovenie porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu.

Sťažovateľka ešte v odvolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu namietala, že okresný súd v rozpore s § 118a Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) prihliadal aj na výpoveď svedka a pri hodnotení dôkazov postupoval v rozpore § 132 OSP. Ústavný súd zo súdneho spisu zistil, že krajský súd k tejto odvolacej námietke v odôvodnení napadnutého rozsudku nezaujal konkrétne stanovisko. Pokiaľ všeobecný súd pripustí vykonanie dôkazu v rozpore s § 118a ods. 1 a 2 OSP, na ktorý neskôr aj prihliadne v rámci hodnotenia dôkazov v odôvodnení svojho rozhodnutia, takéto rozhodnutie všeobecného súdu je prijaté v rozpore citovanými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, preto je možné konštatovať, že je zaťažené arbitrárnosťou, ktorá má za následok vyslovenie porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru.

2. Sťažovateľka v súvislosti s namietaným porušením základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru ďalej všeobecným súdom vyčítala, že mali postupovať formou testu proporcionality, keďže išlo o skúmanie konfliktu dvoch ústavou zaručených práv.

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia označeného rozsudku okresného súdu, ako aj napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré tvoria jeden celok, konštatoval, že hoci ich odôvodnenia obsahujú parciálne závery, ktoré obsahujú prvky testu proporcionality, tieto všeobecné závery však nezohľadňujú a neobsahujú všetky okolnosti, ktoré tvoria predmet skúmania, preto možno usudzovať, že nedošlo k vykonaniu tohto testu v jeho celistvosti.

Kľúčovou úlohou ústavného súdu v tomto konaní bolo posúdiť, či krajský súd napadnutým rozsudkom ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom rozhodol v spore o ochranu osobnosti medzi žalobcom a sťažovateľkou, u ktorého malo podľa záverov okresného súdu, ako aj krajského súdu dôjsť uverejnením inkriminovaného článku k neprípustnému zásahu do práva na súkromie (osobnostných práv) žalobcu.

Podstatou sporu je konflikt medzi ústavou garantovanou slobodou prejavu a základným právom vyhladávať a rozširovať informácie sťažovateľky (čl. 26 ústavy) a právom na ochranu osobnosti žalobcu, ktoré je taktiež garantované ústavou (najmä čl. 19 ústavy). Podstatou rozhodovania o väčšine obdobných právnych sporov je hľadanie vyváženého vzťahu medzi ústavou garantovaným právom na ochranu ľudskej dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti na jednej

strane a slobodou prejavu a základným právom na informácie na strane druhej. Podľa judikatúry EŠLP, ktorú ústavný súd konštantne zohľadňuje vo svojej rozhodovacej činnosti, sloboda prejavu predstavuje jeden zo základných pilierov demokratickej spoločnosti. Vychádzajúc zo záväznosti ústavy pre všetky orgány verejnej moci (všeobecné súdy nevynímajúc) ústavný súd konštatoval, že pri rozhodovaní sporov vo veciach ochrany osobnosti musí byť vždy zohľadnená ochrana slobody prejavu, a to minimálne v rozsahu jej ústavných záruk.

Sloboda prejavu vrátane práva na kritiku sú v demokratickej spoločnosti limitované. V rámci prípustnej (oprávnenej) kritiky nie sú prekročené jej vecné limity a zároveň je dodržaná požiadavka ich primeranosti. Vecná je taká kritika, ktorá vychádza z pravdivých východiskových podkladov a ktorá z nich zároveň logicky vyvodzuje zodpovedajúce hodnotiace úsudky. Ak nie sú však tieto podklady pravdivé a ak je hodnotiaci úsudok difamujúci, potom nemožno kritiku považovať za primeranú.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody, a teda aj slobody prejavu možno považovať za ústavne akceptovateľné len vtedy, ak ide o obmedzenie, ktoré bolo ustanovené zákonom, resp. na základe zákona, zodpovedá niektorému ustanovenému legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa, t. j. ospravedlňuje ho existencia naliehavej spoločenskej potreby a primerane (spravodlivo) vyvážený vzťah medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom, t. j. musí ísť o obmedzenie, ktoré je v súlade so zásadou proporcionality.

V posudzovanom prípade došlo k obmedzeniu slobody prejavu sťažovateľky na zákonomnom podklade, ktorý tvorili § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom zároveň išlo o obmedzenie, ktoré sledovalo ochranu práva na súkromie, resp. práva na ochranu osobnosti žalobcu, čo nepochybne možno považovať za legitímny cieľ. Za týchto okolností bolo z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, potrebné zo strany ústavného súdu v prvom rade posúdiť, či bol zásah do slobody prejavu sťažovateľky primeraný, t. j. či zodpovedal zásade proporcionality.

Na tento účel ústavný súd už viackrát vo svojich rozhodnutiach aplikoval test proporcionality, ktorý ako nástroj je založený na hľadaní odpovedí na otázky KTO, O KOM, ČO, KDE, KEDY a AKO v posudzovanom prípade uverejnil informáciu, pričom zároveň posudzoval, či všeobecný súd pri svojom rozhodovaní zohľadnil všetky aspekty, ktoré test proporcionality zahŕňa.

1. Pri posudzovaní otázky subjektu KTO, ktorý mal v danom prípade podľa záverov okresného súdu a krajského súdu neprípustným spôsobom zasiahnuť do žalobcovho práva na ochranu osobnosti (práva na súkromie), ústavný súd konštatoval, že inkriminovaný článok uverejnila sťažovateľka, ktorá ako „nositeľka“ slobody prejavu disponuje v zhode s konštantnou judikatúrou ústavného súdu a EŠLP zvýšenou ochranou, ktorú bolo potrebné pri rozhodovaní predmetnej veci zo strany všeobecných súdov primeraným spôsobom zohľadniť. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uvedené aj konštatoval, avšak z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé, ako ju zohľadnil.
2. V súvislosti s posudzovaním otázky, O KOM boli inkriminované články, ústavný súd konštatoval, že inkriminovaný článok sa týkal žalobcu, ktorý bol v relevantnom čase osobou verejne činnou, u ktorej sú hranice prijateľnej kritiky širšie ako u bežných občanov. Krajský súd síce v napadnutom rozsudku deklaroval, že ide o osobu verejného záujmu, ale táto skutočnosť v odôvodnení napadnutého rozsudku nebola dostatočne zohľadnená pri hodnotení dokazovania.
3. V súvislosti s otázkou, ČO bolo predmetom inkriminovaného článku, ústavný súd poukázal na skutočnosť, že obsahom inkriminovaných článkov boli nepochybne aj veci dôležitého verejného záujmu (otázka fair play v športe) a v nadväznosti na uvedené konštatoval, že krajský súd v napadnutom rozsudku skutočnosť, že obsahom inkriminovaných článkov boli otázky dôležitého verejného záujmu týkajúce sa nielen žalobcu, ale aj športu všeobecne, ani nespomenul, a teda ani nezohľadnil pri svojom rozhodovaní.
4. Dôležitým kritériom pri posudzovaní zásahu do slobody prejavu je aj miesto, kde zazneli, resp. kde boli uverejnené sporné výroky (t. j. otázka, KDE boli inkriminované články uverejnené). Vo všeobecnosti platí, že čím hromadnejšie

	<p>sa informácia distribuuje, tým vyššia je ochrana osobnostných práv. V posudzovanom prípade boli inkriminované články uverejnené v denníku ŠPORT, konkrétne v jeho prílohe, ktorý má celoslovenskú pôsobnosť, pričom otázka nákladu, ako aj jeho popularity nebola predmetom dokazovania.</p> <p>5. V súvislosti s posudzovaním kritéria, KEDY boli inkriminované články sťažovateľkou uverejnené, ústavný súd konštatoval, že inkriminované články boli uverejnené v období, keď došlo k prekvapivej prehre, čo legitimizuje motív ich uverejnenia. Okresný ani krajský súd skutočnosť, že tejto problematike v tomto čase venovali pozornosť aj iné printové médiá, vo svojich rozsudkoch nespomenuli ani nezohľadnili v prospech sťažovateľky pri svojom rozhodovaní.</p> <p>6. V súvislosti s posudzovaním kritéria, AKO boli informácie v inkriminovaných článkoch zverejnené, ústavný súd poukázal na to, že viacero výrokov obsiahnutých v inkriminovaných článkoch bolo formulovaných v podobe hodnotových súdov, ktorých pravdivosť nebolo možné preukázať, a nie skutkových tvrdení, ako ich hodnotil krajský súd.</p> <p>V nadväznosti na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že právne závery, na ktorých je založený napadnutý rozsudok krajského súdu, z hľadiska konkrétnych okolností posudzovanej veci neprímerane preferujú právo žalobcu na ochranu súkromia na úkor slobody prejavu sťažovateľky, pričom nie sú navyše ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnené.</p> <p>Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>1. Základné práva sťažovateľky podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, na slobodu prejavu a slobodu rozširovania informácií podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 25. marca 2014 porušené boli.</u></p> <p><u>2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 25. marca 2014 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>3. Sťažovateľke priznal úhradu trov konania.</u></p> <p><u>4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: IV. ÚS 115/03, II. ÚS 410/06, I. ÚS 22/03, II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05, I. ÚS 17/01, I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04, II. ÚS 122/05, m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 22/06, m. m. PL. ÚS 6/04, III. ÚS 34/07, PL. ÚS 7/96, m. m. I. ÚS 4/02, I. ÚS 36/02, I. ÚS 193/03, II. ÚS 152/08, II. ÚS 326/09, IV. ÚS 302/2010, IV. ÚS 448/2012, IV. ÚS 492/2012, IV. ÚS 107/2010, m. m. I. ÚS 352/2011, m. m. IV. ÚS 139/2010, I. ÚS 390/2011, I. ÚS 416/2011, PL. ÚS 5/03, III. ÚS 237/07, III. ÚS 87/08, I. ÚS 15/02, I. ÚS 139/02</p> <p>Ústavný súd ČR: I. ÚS 453/03</p> <p>EŠLP: García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999, Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998, Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, Handyside v. Spojené kráľovstvo, sťažnosť č. 5493/72, rozsudok zo 7. 12. 1976, § 49, rozsudok EŠLP Prager a Oberschlick v. Rakúsko z 26. 4. 1995, sťažnosť č. 1594/90, rozsudok EŠLP Bladet Tromsø a Stensaas proti Nórsku z 20. 5. 1999, sťažnosť č. 21980/93, Thorgier Thorgeirson proti Islandu z 25. 6. 1992, sťažnosť č. 13778/93, § 61, Janowski proti Poľsku z 21. 1. 1999, sťažnosť č. 25716/94, § 28, Lingens proti Rakúsku, bod 46; rozsudok EŠLP z 12. 6. 2001 vo veci sťažnosti Feldek proti Slovensku č. 29032/95, bod 75, rozsudok EŠLP z 24. 2. 1997 De Haas a Gijssels proti Belgicku č. 19983/92, bod 47, rozsudok EŠLP z 27. 2. 2001 vo veci Jerusalem c. Rakúsko</p> <p>Najvyšší súd SR: rozsudok sp. zn. 5 Cdo 55/2008 z 25. februára 2009</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na spravodlivý proces dokazovanie - hodnotenie dôkazov práva a slobody – politické - sloboda prejavu a právo na informácie tlač</p>

spisová značka	III. ÚS 628/2015
populárny názov	Začiatok plynutia premlčacej doby pre uplatnenie si práva na zľavu z ceny
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález – Nález
dátum rozhodnutia	24.02.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Námietka sťažovateľky, spočívajúca v spochybnení stanoveného začiatku plynutia premlčacej lehoty pre uplatnenie jej práva na zľavu z kúpnej ceny, má v okolnostiach posudzovanej veci podľa názoru ústavného súdu podstatný význam, a preto bolo z hľadiska požiadaviek tvoriacich integrálnu súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nevyhnutné, aby sa krajský súd s ňou v odôvodnení napadnutého rozsudku vysporiadal ústavne akceptovateľným spôsobom tak, aby k nej zaujal jednoznačný a nespochybniteľný právny záver.
skutkový stav a základné fakty	Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní pred všeobecnými súdmi – Okresným súdom Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) a Krajským súdom v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sa sťažovateľka domáha zaplataenia peňažnej sumy titulom nesplnenia si zmluvných povinností žalovaného subjektu. Sťažovateľka ako žalobkyňa v konaní pred všeobecným súdom uplatnila právo na plnenie z kúpnej zmluvy – zľavu z kúpnej ceny. Predmetom kúpnej zmluvy bol pozemok na výstavbu apartmánov. Právo na zľavu odvodila od porušenia záväzku predávajúcej spoločnosti začať s výstavbou areálu na susednom pozemku v lehote do 6/2007 s predpokladaným termínom ukončenia výstavby a kolaudácie v priebehu roka 2009. Okresný súd rozsudkom z 18. novembra 2013 žalobu zamietol pre premlčanie nároku a krajský súd rozsudkom z 26. februára 2015 rozsudok okresného súdu potvrdil. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti za kľúčové vo veci označila posúdenie výkladu vôle zmluvných strán a s tým súvisiace vyriešenie otázky začatia plynutia premlčacej doby. Sťažovateľka je presvedčená, že otázku začatia plynutia premlčacej doby oba sudy posúdili nepresvedčivo a nedostatočne.
z odôvodnenia	Z odôvodnenia dotknutého rozsudku krajského súdu, ako aj z jeho predložených vyjadrení vyplýva, že zo zmluvného dojednania záväzku predávajúceho vystavať na pozemkoch priľahlých pozemku, ktorý dotknutou kúpnu zmluvou previedol na sťažovateľku, krajský súd vyvodil v prvom rade záujem na začatí s výstavbou areálu. Krajský súd pritom vychádzal z vyššieho stupňa určitosti dojednaného najneskoršieho dátumu začatia s výstavbou (jún 2007) oproti dojednanému „predpokladanému“ dátumu kolaudácie stavieb (rok 2009). Záväzok tak rozdelil na dve fázy – jeho začatie a dokončenie výstavby areálu. Na základe tejto úvahy následne krajský súd určil moment začatia plynutia premlčacej lehoty pre uplatnenie si práva na zľavu z ceny v prípade nesplnenia si tejto povinnosti práve ako moment nesplnenia si povinnosti začať s výstavbou, nie predpokladaný čas jej administratívneho ukončenia, t. j. predpokladaný čas kolaudácie. Tento postup okresný súd odôvodnil poukazom na faxové správy sťažovateľky zo 16. mája 2011 a z 18. augusta 2011, v ktorej mala predávajúceho vyzvať v zmysle povinnosti začať s výstavbou areálu, avšak dokončenie stavby nespomína. Krajský súd a aj okresný súd svoju úvahu postavili na výkladovom pravidle v zmysle § 266 Obchodného zákonníka. Teda, že prejav vôle sa vykladá podľa úmyslu konajúcej osoby, ak tento úmysel bol strane, ktorej je prejav vôle určený, známy alebo jej musel byť známy (odsek 1). V prípadoch, keď prejav vôle nemožno vyložiť podľa odseku 1, vykladá sa prejav vôle podľa významu, ktorý by mu spravidla prikladala osoba v postavení osoby, ktorej bol prejav vôle určený. Výrazy používané v obchodnom styku sa vykladajú podľa významu, ktorý sa i m spravidla v tomto styku prikladá (odsek 2). Pri výklade vôle podľa odsekov 1 a 2 sa vezme náležitý zreteľ na všetky okolnosti súvisiace s prejavom vôle, vrátane rokovania o uzavretí zmluvy a praxe, ktorú strany medzi sebou

zaviedli, ako aj následného správania strán, pokiaľ to pripúšťa povaha vecí. Krajský súd súčasne poukázal na právny názor ústavného súdu vyslovený v jeho náleze vo veci sp. zn. I. ÚS 243/07: *„Ak sú v zmluve použité formulácie a pojmy, ktoré možno vykladať rozdielne, javí sa byť spravodlivým vykladať ich v neprospech toho, kto ich do zmluvy vložil. Zmyslom tohto princípu je neumožniť strane naformulovať v zmluve ustanovenie pripúšťajúce viacvýznamový výklad a následne v zlej viere zneužiť mnohoznačnosť tohto ustanovenia na úkor záujmov druhej zmluvnej strany.“* V prípade, ak tvorca zmluvy argumentuje neurčitým ustanovením, ktoré sám v zmluve naformuloval, mal by podľa uvedeného rozhodnutia „sám preukázať, že nekoná v zlej viere a že medzi stranami bol skutočne konsenzus na tvorcom zmluvy tvrdenom význame, a nie naopak tak ako to ustálili všeobecné sudy.“»

Podľa názoru ústavného súdu bolo z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti napadnutého rozsudku povinnosťou krajského súdu ako súdu odvolacieho sa s podstatnou námietkou sťažovateľky, spočívajúcej v spochybnení stanoveného začiatku plynutia premlčacej lehoty pre uplatnenie jej práva na zľavu z kúpnej ceny, v odôvodnení napadnutého rozsudku primeraným spôsobom zaoberať a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadať.

V prvom rade sa oba sudy pri aplikácii výkladového pravidla podľa § 266 Obchodného zákonníka mali zaoberať naplnením podmienok pre aplikáciu jednotlivých odsekov, t. j. mali jednoznačne vylúčiť možnosť aplikácie výkladového pravidla podľa § 266 ods. 1 Obchodného zákonníka pred aplikáciou nasledujúcich odsekov, teda, v prvom rade mali skúmať úmysel konajúcej osoby – sťažovateľky ako subjektu, ktorý mal článok III. bod 6 kúpnej zmluvy formulovať, a súčasne tiež, či tento úmysel bol, resp. musel byť druhej strane známy. Tento význam, resp. výklad prejavu vôle mal následne byť určujúcim faktorom pre posudzovanie aj plynutia lehôt. Pokiaľ ide o aplikáciu právneho názoru vysloveného ústavným súdom v náleze sp. zn. I. ÚS 243/07, s ktorým sa treba zásadne stotožniť, avšak aj pre tento, rovnako ako aj pre citované ustanovenia Obchodného zákonníka platí, že ho nemožno aplikovať spôsobom, ktorý nevyplýva z logiky vykonaného dokazovania. Ani z rozsudku krajského súdu, ani z rozsudku okresného súdu takýto postup nevyplýva.

Ani podľa názoru ústavného súdu jednotlivé ustanovenia predmetnej kúpnej zmluvy nie sú formulované dostatočne precízne – osobitne s ohľadom na povahu plnenia podľa tejto zmluvy. Táto skutočnosť však neopravňuje všeobecné sudy pristupovať k sporu vzniknutému z takejto zmluvy tak, ako k tomu došlo v prejednávacom prípade, teda bez prihliadnutia na základnú kontraktálnu logiku, keď jednak bez toho, že by táto možnosť vyplývala z vykonaného dokazovania, rozdelili povinnosť vybudovať areál na dve samostatné fázy – povinnosť so stavbou začať a povinnosť stavbu dokončiť, a jednak len na základe „konkrétnejšie“ dojednaného času začatia výstavby ustanovili toto za cieľ sporného zmluvného ustanovenia. Javí sa, že sudy zvolili jednoduchšiu cestu pri stanovení začatia plynutia premlčacej doby bez toho, aby na základe vykonaného dokazovania tak, ako vyplýva z obsahu súdneho spisu, mali jednoznačne za vylúčené, že účelom dotknutého ustanovenia bolo dobudovanie prostredia pre plánovanú výstavbu obytných budov vo vzájomnej spolupráci kupujúceho a predávajúceho ako vlastníkov susediacich pozemkov. Uspokojili sa pritom s formuláciami faxových správ – upomienok o nezačatí s výstavbou zo strany predávajúceho.

Z obsahu pripojeného spisu nevyplýva jednoznačne, že by prejav vôle sťažovateľky a predávajúceho formulovaný v dotknutej zmluve, s ohľadom na ďalší obsah zmluvy, základnú logiku, pri riadnej a zodpovednej aplikácii § 266 Obchodného zákonníka mohol byť vykladaný tak, že by porušením článku III ods. 6 zmluvy bolo už len samo nedodržanie termínu začatia výstavby a toto osebe by bolo určujúcim faktorom pre rozhodnutie sťažovateľky uzavrieť kúpnu zmluvu. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu vykazuje predčasné uspokojenie sa s „istejším“ dátumom plnenia si (prvej) časti zmluvnej povinnosti, pred pravdepodobne a širšie určeným termínom splnenia si záväzku.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatoval, že rozsudok krajského súdu je rozhodnutím, ktoré nie je z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto rozhodol tak, že:

Základné právo sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1

	<p><u>Ústavy Slovenskej republiky v spojení s právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove a jeho rozsudkom z 26. februára 2015 porušené bolo.</u></p> <p><u>Ústavný súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 26. februára 2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	<p>Ústavný súd SR: II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, m. m. I. ÚS 13/01, I. ÚS 17/01, m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, III. ÚS 79/02, I. ÚS 243/07,</p> <p>EŠLP: rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999, § 26, Georgiadis c. Grécko z 29.5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998, Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov
klúčové slová	

spisová značka	III. ÚS 650/2015
populárny názov	Obnova konania po rozsudku EŠLP
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	Konanie o obnove konania pred ústavným súdom
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	24.02.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	<p>Pre posúdenie opodstatnenosti návrhu na obnovu konania ústavný súd vychádzal predovšetkým z odôvodnenia rozsudku EŠLP, ktorý meritórne posudzoval námietku navrhovateľky týkajúcu sa nedoručenia vyjadrenia v odvolacom konaní. V podstatnom dospel EŠLP k záveru, že opomenutím povinnosti krajského súdu doručiť navrhovateľke ako účastníčke civilného konania vyjadrenie druhej sporovej strany k jej odvolaniu došlo k porušeniu princípu rovnosti zbraní, a tým aj jej práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 15. decembra 2015 prijal na ďalšie konanie návrh navrhovateľky na obnovu konania, vo veci vedenej na ústavnom súde, v ktorom ústavný súd rozhodol uznesením zo 7. júla 2011 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).</p> <p>Z predloženého návrhu na obnovu konania a jeho príloh vyplýva, že ústavný súd o sťažnosti navrhovateľky rozhodol napadnutým uznesením, ktorým jej sťažnosť odmietol. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd vo vzťahu k rozsudku okresného súdu z hľadiska možného prieskumu porušenia označených práv konštatoval nedostatok právomoci ústavného súdu a vo vzťahu k rozsudku krajského súdu a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 20. apríla 2011 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“) konštatoval zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti navrhovateľky.</p> <p>Navrhovateľka nespokojná s výsledkom konania pred všeobecnými súdmi a na ústavnom súde podala sťažnosť Európskemu súdu pre ľudské práva (ďalej len „EŠLP“). O sťažnosti navrhovateľky rozhodol EŠLP rozsudkom z 13. januára 2015 (ďalej len „rozsudok EŠLP“), v ktorom konštatoval porušenie jej práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd (ďalej len „dohovor“). Z odôvodnenia rozsudku EŠLP vo veci navrhovateľky vyplýva, že EŠLP dospel k záveru o porušení označeného práva navrhovateľky z dôvodu opomenutia povinnosti krajského súdu doručiť jej rovnopis odporcovho písomného vyjadrenia k odvolaniu.</p>
z odôvodnenia	<p>Pre posúdenie opodstatnenosti návrhu na obnovu konania ústavný súd vychádzal predovšetkým z odôvodnenia rozsudku EŠLP, ktorý meritórne posudzoval námietku navrhovateľky týkajúcu sa nedoručenia vyjadrenia v odvolacom konaní. V podstatnom dospel EŠLP k záveru, že opomenutím povinnosti krajského súdu doručiť navrhovateľke ako účastníčke civilného konania</p>

	<p>vyjadrenie druhej sporovej strany k jej odvolaniu došlo k porušeniu princípu rovnosti zbraní, a tým aj jej práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru. ESLP okrem iného konštatoval, že posúdenie spornej otázky zo strany najvyššieho súdu bolo totožné s posúdením ústavného súdu, pričom z obsahu rozsudku ESLP vyplýva, že ESLP odmietol prax najvyššieho súdu, ako aj ústavného súdu, čo sa týka potreby doručenia vyjadrenia v závislosti od toho, či vyjadrenie má alebo nemá podstatný vplyv na rozhodnutie o odvolaní. ESLP konštatoval, že požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to aj napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu. V danej veci je podľa názoru ESLP rozhodujúce, že vyjadrenie odporcu predstavovalo riadnu právnu a skutkovú argumentáciu.</p> <p>Pokiaľ ide o konanie pred ústavným súdom, navrhovateľka v návrhu namietala neústavnosť postupu krajského súdu, ktorá spočívala i v tom, že krajský súd jej nedoručil vyjadrenie k odvolaniu protistrany, v čom navrhovateľka identifikovala porušenie princípu rovnosti zbraní. Navrhovateľka pri koncipovaní svojho dovolania videla v nedoručení vyjadrenia k odvolaniu protistrany zároveň aj dôvod prípustnosti svojho dovolania podľa § 237 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Keďže najvyšší súd jej dovolanie odmietol ako procesne neprípustné, navrhovateľka pred ústavným súdom namietala, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu v jej veci zároveň došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ako už bolo uvedené, ústavný súd napadnutým uznesením jej sťažnosť vo vzťahu k rozsudku krajského súdu, ako aj uzneseniu najvyššieho súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, keď v odôvodnení námietku navrhovateľky týkajúcu sa spornej otázky (nedoručenie vyjadrenia) posúdil zhodne s najvyšším súdom ako nedôvodnú a argumenty o porušení princípu rovnosti zbraní neakceptoval.</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci sú splnené podmienky na obnovu konania, a preto rozhodol tak, že:</p> <p><u>Obnovu konania vo veci navrhovateľky vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky povolil.</u></p> <p><u>Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 7. júla 2011 zrušil a vec vrátil Ústavnému súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky je povinná uhradiť navrhovateľke trovy konania.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	<p>obnova konania - obnova konania pred ústavným súdom</p>

Uznesenie:

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 113/2016</p>
<p>populárny názov</p>	<p>Procesná prípustnosť mimoriadneho dovolania</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Jana Baricová</p>
<p>druh konania</p>	<p>konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>24.02.2016</p>
<p>dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv</p>	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
<p>analytická právna veta</p>	<p>Účelom mimoriadneho dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je jeho výnimočné použitie s cieľom presadiť vecnú správnosť a spravodlivosť</p>

	<p>súdneho rozhodnutia v odôvodnených prípadoch. Uvedený účel môže mimoriadne dovolanie splniť iba v prípade, ak sú splnené kritériá akceptovateľnosti jeho právnej úpravy; jedným z týchto kritérií je povinnosť vyčerpať iné dostupné právne prostriedky nápravy pochybení vytykaných v mimoriadnom dovolaní. Rešpektovanie týchto kritérií je nevyhnutné z hľadiska princípov právneho štátu (čl. 1 ústavy), ako aj z hľadiska práva na súdnu ochranu (čl. 46 ústavy) a práva na spravodlivý súdny proces v súlade s hodnotami zaručenými čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Zo sťažnosti a z nej pripojených príloh vyplýva, že na základe návrhu sťažovateľky vydal Okresný súd Humenné (ďalej len „okresný súd“) platobný rozkaz z 31. decembra 2012, ktorým zaviazal odporkyňa na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom, ako aj trov konania sťažovateľke. Proti tomuto platobnému rozkazu odporkyňa nepodala odpor, avšak 18. septembra 2012 bolo okresnému súdu doručené podanie občianskeho združenia (ďalej len „vedľajší účastník“), ktorým oznámilo, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane odporkyne, a následne 15. októbra 2012 podalo odpor proti platobnému rozkazu. Okresný súd uznesením z 30. januára 2013 (vydaným vyšším súdnym úradníkom) odpor vedľajšieho účastníka proti platobnému rozkazu odmietol. Po podaní odvolania vedľajším účastníkom okresný súd uznesením z 15. mája 2013 tomuto vyhovel a svoje predchádzajúce uznesenie zrušil. Proti uvedenému uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 8. novembra 2013 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Keďže s takýmto rozhodnutím odvolacieho súdu sa sťažovateľka nevedela stotožniť, podala podnet, na základe ktorého generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) 14. mája 2014 podal mimoriadne dovolanie. Najvyšší súd napadnutým uznesením mimoriadne dovolanie ako procesne neprípustné odmietol.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru uznesením najvyššieho súdu z 12. novembra 2015, ktorým odmietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, pretože sťažovateľka proti uzneseniu odvolacieho súdu nepodala dovolanie, a teda na ochranu svojich práv nevyužila dostupný mimoriadny opravný prostriedok. S takýmto rozhodnutím najvyššieho súdu sťažovateľka nesúhlasí a tvrdí, že všetky dostupné opravné prostriedky vyčerpala.</p> <p>V súvislosti s predostretou námietkou ústavný súd upriamil pozornosť sťažovateľky na to, že už v konaní o súlade ustanovení Občianskeho súdneho poriadku týkajúcich sa mimoriadneho dovolania s ústavou uznesením sp. zn. PL. ÚS 57/99 z 19. júla 2000 vyslovil svoj názor, podľa ktorého mimoriadne dovolanie môžeme považovať za ďalší mimoriadny opravný prostriedok. Je to však napriek tomu dovolanie, ktoré je mimoriadne výlučne z dôvodu, že na jeho podanie je procesne legitimovaný iba generálny prokurátor, a je zásadne obmedzené len na prípady, v ktorých nemožno podať dovolanie účastníkom konania. Účel mimoriadneho dovolania spočíva v odstránení nezákonnosti, ktorej sa dopustil súd v konaní podľa Občianskeho súdneho poriadku, pričom toto odstránenie nezákonnosti vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu. Ochrana poskytovaná mimoriadnym dovolaním je však prípustná len subsidiárne, t. j. vtedy, ak osoba, ktorá sa domáha podania mimoriadneho dovolania, neúspešne využila všetky zákonom dovolené a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov [s výnimkou dovolania – § 243f ods. 2 písm. c) OSP] alebo takéto právne prostriedky nemala k dispozícii, tak ako to je vo veciach správneho súdnictva, kde nie je prípustné (až na výnimku) ani odvolanie, alebo jej bolo zákonnými prekážkami znemožnené využiť tieto právne prostriedky nápravy.</p> <p>Prax ukázala, že judikatúra ústavného súdu zaoberajúca sa problematikou prípustnosti mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora sa premietla aj do rozhodovania najvyššieho súdu o ne/splnení všeobecných procesných podmienok na podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom. Ústavný súd konštatuje, že v napadnutom uznesení najvyšší súd správne</p>

	<p>poukázal aj na skutočnosť, že ústavný súd ešte 18. marca 2015 pod sp. zn. PLz. 3/2015 prijal stanovisko, ktorého právna veta znie: „Rešpektujúc princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím, zohľadňujúc princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako i výnimočnosť mimoriadneho dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku podávaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky, je jeho prípustnosť v civilnom konaní akceptovateľná za podmienky vyčerpania všetkých zákonom dovolených riadnych, ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré mal účastník konania k dispozícii a ktoré mohol účinne využiť na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov.“</p> <p>Preskúmaním napadnutého uznesenia ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku podstatné pre posúdenie danej veci interpretoval a aplikoval ústavne súladným spôsobom. Najvyšší súd svoje rozhodnutie o odmietnutí mimoriadneho opravného prostriedku náležite a presvedčivo odôvodnil, preto jeho závery v žiadnom prípade nemožno považovať za arbitrálne alebo zjavne neodôvodnené. Skutočnosť, že sa najvyšší súd odchýlil od predstáv a očakávaní sťažovateľky, ešte neznamená, že došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale ani práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru.</p> <p>Keďže ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a označenými právami, porušenie ktorých sťažovateľka namietala, rozhodol tak, že:</p> <p><u>Sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	<p>Ústavný súd SR: I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011, PL. ÚS 57/99, II. ÚS 185/09, II. ÚS 280/2010, PLz. 3/2015, II. ÚS 3/97, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07, I. ÚS 232/08</p> <p>ESELP: Brumarescu proti Rumunsku z roku 1999, Ryabykh proti Rusku z roku 2003, Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009, Roseltrans proti Rusku, Kutepov a Anikayenko proti Rusku z roku 2005, Tripou proti Rumunsku z roku 2008, Cornif proti Rumunsku z roku 2007, Abdullayev proti Rusku z roku 2010, DRAFT-OVA, a. s., proti Slovenskej republike, PSMA, s. r. o., proti Slovenskej republike, COMPCAR, s. r. o., proti Slovenskej republike z roku 2015</p> <p>Najvyšší súd SR: 4 M Cdo 19/2008</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	opravný prostriedok - mimoriadny

spisová značka	III. ÚS 122/2016
populárny názov	Trovy pôvodného exekútora pri zmene exekútora
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	15.03.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 20</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
analytická právna veta	Právny záver okresného súdu, spočívajúci v tom, že pri rozhodovaní o zmene exekútora súd len určuje trovy pôvodného exekútora vo výške, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie a nemôže zaviazat účastníkov exekučného konania na náhradu trov exekúcie pôvodného exekútora, sťažovateľku nijako nezbavuje nároku na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku oprávneného a sťažovateľka si ho bude môcť uspokojiť z výťažku exekúcie v súlade s príslušnými ustanoveniami Exekučného poriadku. S ohľadom na uvedené ústavný súd nezistil v prístupe okresného súdu k uplatneniu relevantných zákonných noriem o náhrade trov exekúcie žiadne signály excesívnosti, ktorá by odôvodňovala očakávanie, že po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie možno dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu

<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>a jej práva na spravodlivé súdne konanie.</p> <p>Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola ako súdny exekútor v exekučnom konaní vedenom na návrh oprávneného o vymoženie 995,82 € s príslušenstvom poverená výkonom exekúcie.</p> <p>Na návrh oprávneného Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) ako súd exekučný uznesením vyššieho súdneho úradníka zo 17. marca 2015 rozhodol tak, že namiesto sťažovateľky poveril výkonom exekúcie iného súdneho exekútora a súčasne určil trovy sťažovateľky ako pôvodného súdneho exekútora v sume 97,96 €.</p> <p>Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu odvolanie, v ktorom namietala nevykonateľnosť výroku napadnutého uznesenia okresného súdu o trovách súdneho exekútora a nesúhlasila ani so sumou priznaných trov.</p> <p>Aplikujúc § 374 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“) okresný súd uznesením z 20. mája 2015 rozhodol tak, že určil trovy sťažovateľky ako pôvodného súdneho exekútora vo výške 97,96 €.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>1. Zásadnou čiastkovou námietkou ústavno-právnej relevancie je tvrdenie sťažovateľky o nevykonateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu z 20. mája 2015, keďže z neho nevyplýva, voči komu má sťažovateľka ako pôvodný súdny exekútor nárok na náhradu určených trov exekúcie.</p> <p>Podľa § 44 ods. 11 Exekučného poriadku súd v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 10 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Trovy exekúcie pôvodného exekútora sa vypočítajú tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.</p> <p>Jazykovým výkladom citovaného ustanovenia (jeho poslednej vety) možno bez akýchkoľvek nezrovnalostí dospieť k záveru identickému s tým, na akom založil okresný súd svoje rozhodnutie. Ide tu len o spôsob výpočtu trov exekúcie u pôvodného exekútora, nie o určenie subjektu, ktorý bude určené trovy exekúcie znášať. Podstatnejšie však je, že všeobecnou zásadou pri nahrádzaní trov exekúcie je požiadavka, aby tieto v konečnom dôsledku znášal povinný (§ 197 ods. 1 v spojení s § 196 Exekučného poriadku). Len vo výnimočných prípadoch, explicitne vymedzených zákonom budú náklady exekučnej činnosti (ich časť) ťažiť oprávneného. K takým situáciám patrí aj zastavenie exekúcie zavinením oprávneného podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku. Najvyšší súd už judikoval, že využitie, resp. uplatnenie práva na zmenu v osobe exekútora nemožno považovať za zavinenia oprávneného, a teda ani za dôvod, pre ktorý by oprávnený mal znášať trovy exekúcie v zmysle ustanovenia § 203 ods. 1 Exekučného poriadku (rozsudok z 22. decembra 2004 vo veci sp. zn. 2 M Cdo 12/2004).</p> <p>Právny záver okresného súdu (aj s ohľadom na vyššie uvedený právny názor najvyššieho súdu) sťažovateľku nijako nezbavuje nároku na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku oprávneného. Sťažovateľka si ho bude môcť uspokojiť z výťažku exekúcie v súlade s príslušnými ustanoveniami Exekučného poriadku. S ohľadom na uvedené ústavný súd nezistil v prístupe okresného súdu k uplatneniu relevantných zákonných noriem o náhrade trov exekúcie žiadne signály excesívnosti, ktorá by odôvodňovala očakávanie, že po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie možno dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a jej práva na spravodlivé súdne konanie.</p> <p>Ústavný súd neopomenul ani ďalšiu argumentáciu ústavného rozmeru. Tá je založená na tvrdení, že pri presadení právneho názoru okresného súdu by v prípade úplného vymoženia pohľadávky (a teda i trov pôvodného exekútora) povinný znášal nielen odmenu nového exekútora (vrátane hotových výdavkov), ale i pôvodného exekútora a tieto by boli vyvolané len tým, že oprávnený realizoval svoje právo výmeny súdneho exekútora. Najmä v prípade viacnásobnej zmeny súdneho exekútora by sa exekučné trovy takto neúmerne navyšovali.</p> <p>Podľa ústavného súdu sťažovateľkou popísaná nerovnosť, ktorá by v dôsledku využívania práva na zmenu súdneho exekútora podľa jej názoru nastala</p>

	<p>v porovnaní s prípadmi, keď by oprávnený toto právo nevyužíval, by mohla mať za následok eventuálny dopad iba na základné práva povinného, z ktorého majetku sa trovy exekúcie v konečnom dôsledku uspokojujú. Sťažovateľka sa tak v podstate domáha ochrany základných práv subjektu od nej odlišného. V tejto podobe jej argumentácii ústavný súd nemohol priznať žiadnu relevanciu, keďže sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy slúži výlučne ochrane individuálnych práv sťažovateľa, nie práv iných subjektov, či dokonca ochrane zákonosti v objektívno-právnom nazeraní.</p> <p>2. Druhá sťažovateľkina námietka sa zakladá na tvrdení, že okresný súd bez náležitého odôvodnenia nepriznal sťažovateľke náhradu všetkých výdavkov vynaložených v predmetnom exekučnom konaní. K tejto námietke ústavný súd uvádza, že sťažovateľka sa ako pôvodný súdny exekútor domáhala priznania náhrady trov exekúcie v sume 196,10 €. Okresný súd jej priznal iba sumu 97,96 €.</p> <p>Zo sťažnosti a z k nej priloženej dokumentácie teda vyplýva, že spor, v súvislosti s ktorým sa sťažovateľka uchádza o ústavnú ochranu v konaní pred ústavným súdom, sa týka sumy necelých 100 € (rozdiel medzi požadovanou a priznanou sumou). V nadväznosti na túto skutočnosť ústavný súd poukazuje na § 238 ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku, z ktorého okrem iného vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustné vo veciach, v ktorých je napadnuté právoplatné rozhodnutie neprevyšujúce trojnásobok minimálnej mzdy, t. j. táto skutočnosť predstavuje vo sfére všeobecného súdnictva zákonný dôvod na odmietnutie dovolania z dôvodu nepripustnosti vzhľadom na to, že ide o sumu bagateľnú. Ústavný súd už vyslovil právny názor, podľa ktorého ak Občiansky súdny poriadok vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Aj preto ústavný súd v prípadoch, keď sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu orgánu verejnej moci, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytuje ústavnoprávnu ochranu sťažovateľom len v celkom výnimočných prípadoch, ak sťažnosť signalizuje, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu. Sporný rozdiel spočívajúci v sume 98,14 € zjavne nepresahuje trojnásobok minimálnej mzdy (380 € v roku 2015). Aj keby teda v rámci meritórneho prerokovania sťažnosti v tejto časti ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie okresného súdu bolo z hľadiska formálneho nezákonné, z ústavno-právneho hľadiska na prvý pohľad predstavuje zásah materiálne sa vyznačujúci zanedbateľnou intenzitou – bagateľnosťou. Preto ani druhú sťažovateľkinu námietku z pohľadu jej dopadu na základné právo na súdnu ochranu a na právo na spravodlivé súdne konanie nebolo možné vyhodnotiť ako dôvodnú.</p> <p>Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	<p>Ústavný súd SR: I. ÚS 4/00, I. ÚS 66/98, II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05, m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09, II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07, I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, IV. ÚS 358/08, IV. ÚS 717/2013, IV. ÚS 431/2012, III. ÚS 400/2015, IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011, II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08</p> <p>Najvyšší súd SR: 2 M Cdo 12/2004</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	

spisová značka	III. ÚS 136/2016
populárny názov	Náhradné doručovanie ako spôsob doručovania súdnych písomností
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	15.03.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1

analytická právna veta	Krajský súd odvolanie odmietol, keďže bolo sťažovateľkou podané oneskorene a v napadnutom uznesení primeraným spôsobom sťažovateľke vysvetlil, z akých dôvodov považoval rozsudok okresného súdu za doručený v súlade s ustanovením § 47 ods. 2 OSP. V tomto smere ústavný súd konštatuje, že záver krajského súdu nemožno považovať za svojvoľný či neodôvodnený a ani za taký, ktorý by popieral účel a zmysel zákona.
skutkový stav a základné fakty	Z obsahu sťažnosti aj jej príloh vyplýva, že sťažovateľka (v pôvodnom konaní odporkyňa) sa zaručila za riadne a včasné plnenie splátok dlžníkov založené zmluvou o úvere. Keďže záväzok dlžníkmi riadne a včas plnený nebol, zo strany veriteľa (v pôvodnom konaní navrhovateľa) došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru a podaniu návrhu na vydanie platobného rozkazu. Vec bola neskôr riadne prejednaná a Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom rozhodol vo veci tak, že žalobnému návrhu bolo vyhovené. Rozsudok okresného súdu bol síce sťažovateľke doručovaný, no sťažovateľka si ho uložený na pošte v odbernej lehote neprevzala. Po neskoršom oboznámení sa s jeho obsahom podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom okrem iného (najmä vznesenia námietky premlčania) namietala, že vo veci nedošlo k naplneniu podmienok pre aplikáciu fikcie doručenia podľa § 47 ods. 2 OSP, pretože sa v čase doručovania rozsudku okresného súdu mala dlhodobo zdržiavať na inej adrese, než na ktorú jej bol tento rozsudok doručovaný. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) napadnutým uznesením s poukázaním na fikciu doručenia rozsudku okresného súdu odvolanie sťažovateľky odmietol ako podané oneskorene. So závermi odvolacieho súdu sa sťažovateľka nestotožňuje a v sťažnosti poukazuje na arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia.
z odôvodnenia	Predmetom sťažnosti je namietané tvrdenie nesprávnosti skutkových a právnych záverov napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorým bolo odvolanie sťažovateľky odmietnuté ako podané oneskorene. Ústavnému súdu v zásade neprislúcha hodnotiť správnosť právneho záveru všeobecného súdu v konkrétnej právnej veci ani výklad zákona, ktorý v konkrétnej veci aplikoval. Sťažovateľka však túto stabilizovanú judikatúru ústavného súdu opomína a sťažnosť uplatnila v podstate ako ďalší opravný prostriedok v systéme všeobecného súdnictva. Účel sťažnosti je však v porovnaní s opravnými prostriedkami v systéme všeobecného súdnictva diametrálne odlišný, keďže táto sleduje výlučne ochranu základných práv a slobôd. Krajský súd odvolanie odmietol, keďže v zmysle § 218 ods. 1 písm. a) OSP bolo podané oneskorene. Krajský súd v napadnutom uznesení primeraným spôsobom sťažovateľke vysvetlil, z akých dôvodov považoval rozsudok okresného súdu za doručený v súlade s ustanovením § 47 ods. 2 OSP. V tomto smere ústavný súd konštatoval, že záver krajského súdu nemožno považovať za svojvoľný či neodôvodnený a ani za taký, ktorý by popieral účel a zmysel zákona. S určujúcimi námietkami sa krajský súd vysporiadal ústavne konformným spôsobom, keď zdôvodnil, z akých dôvodov považuje námietky o nezdržiavaní sa na adrese prechodného pobytu za účelové. Z uvedených dôvodov neprichádzalo do úvahy, aby ústavný súd sťažnosť prijal na ďalšie konanie. Tejto totiž chýbala ústavnoprávna relevancia, ktorá by takýto postup a rozhodnutie ústavného súdu odôvodňovala. V okolnostiach prípadu preto ústavný súd považuje postup krajského súdu za ústavne akceptovateľný a primerane argumentačne zdôvodnený. Napadnuté uznesenie preto nemožno považovať ani za svojvoľné či arbitrárne. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným. Keďže ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a označenými právami, porušenie ktorých sťažovateľka namietala, rozhodol tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľky odmieta ako zjavne neopodstatnenú.</u>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	Ústavný súd SR: I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011, m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05, m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09, II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08

súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na prístup k súdu premlčanie arbitrážnosť účastník konania odvolanie - oneskorené práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na spravodlivý proces odvolanie - prípustnosť fikcia - náhradné doručovanie

spisová značka	III. ÚS 165/2016
populárny názov	Postavenie obhajcu ako svedka v konaní ako prekážka na výkon obhajoby
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	30.03.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 3 písm. b Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 3 písm. c Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Vo svojom rozhodnutí okresný prokurátor skutkovo jasne a zreteľne popísal časový sled úkonov obhajkyne obvinenej (sťažovateľa), jej výpovede v prípravnom konaní a vyvodil z toho právne závery. Konštatovanie, že obhajkyňa obvinenej nie je oprávnenou osobou na podanie sťažnosti v mene obvinenej v posudzovanej veci pre prekážku vyplývajúcu z § 36 ods. 3 Trestného poriadku je v súlade so zákonom. Ústavný súd nezistil taký výklad ustanovení citovaných v rozhodnutí okresného prokurátora, ktorý by mohol vyvolať nezlučiteľné účinky s ústavou.
skutkový stav a základné fakty	Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru uznesením okresnej prokuratúry, z ktorého vyplýva, že nedošlo k meritórnemu posúdeniu sťažnosti sťažovateľa podanej proti uzneseniu vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave III, odboru kriminálnej polície o vznesení obvinenia sťažovateľovi pre prečin poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 a 4 Trestného zákona.
z odôvodnenia	Z napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry vyplýva, že ním bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa ako obvinenej v konaní, pretože táto bola podaná neoprávnenou osobou, keďže bola podaná prostredníctvom obhajkyne sťažovateľa. Okresný prokurátor k takému záveru dospel potom, keď preskúmaval, či nešlo vo veci o niektorý z prípadov podľa § 193 ods. 1 písm. a) alebo b) Trestného poriadku. Po vyhodnotení sťažnosti dospel k záveru, že sťažnosť bolo potrebné zamietnuť podľa § 192 Trestného poriadku. Okresný prokurátor uzavrel, že bola daná prekážka na výkon obhajoby vo veci, pretože obhajkyňa sťažovateľa mala aj procesné postavenie svedka v trestnom konaní, čím bola daná nezlučiteľnosť funkcie obhajcu s postavením prejednávaneho skutku. Vo svojom rozhodnutí okresný prokurátor skutkovo jasne a zreteľne popísal časový sled úkonov obhajkyne sťažovateľa, jej výpovede v prípravnom konaní a vyvodil z toho právne závery. Konštatovanie, že menovaná nie je oprávnenou osobou na podanie sťažnosti v mene obvinenej v posudzovanej veci pre prekážku vyplývajúcu z § 36 ods. 3 Trestného poriadku je v súlade so zákonom. Ústavný súd pripomenul, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého orgánu ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje iba na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, pričom nesmie ísť o takú interpretáciu a aplikáciu noriem, ktorá by

	bola arbitrárna alebo zjavne neopodstatnená. Toto stanovisko sa týka aj rozhodnutí orgánov prokuratúry. Ústavný súd nezistil taký výklad ustanovení citovaných v označenom rozhodnutí okresného prokurátora, ktorý by mohol vyvolať nezlučiteľné účinky s ústavou. Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú odmietol.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	Ústavný súd SR: I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 228/05
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	

Nález - priet'ahy:

spisová značka	III. ÚS 672/2014
populárny názov	Priet'ahy v konaní o neplatnosť zmlúv
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	15.03.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2
analytická právna veta	Ústavný súd nemôže prehliadať viac ako 15 mesiacov trvajúcu bezdôvodnú nečinnosť okresného súdu ani jeho nesústredenosť pri rozhodovaní vo veci samej, ktorá si nevyhnutne vyžiadala ďalšie pokračovanie konania. Podiel okresného súdu na skutočnosti, že žalované konanie nie je ani po viac ako šiestich rokoch právoplatne skončené, preto podľa názoru ústavného súdu zakladá jeho právomoc vysloviť porušenie základných práv sťažovateľiek na prerokovanie ich veci bez zbytočných priet'ahov zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľky sú účastníkmi konania o relatívnej neplatnosti kúpnych zmlúv a darovacej zmluvy vedeného na Okresnom súde Námestovo v procesnom postavení žalobcov. Žalobný návrh bol okresnému súdu doručený 18. januára 2010.
z odôvodnenia	Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitnosť veci, správanie účastníka konania a postup žalovaného súdu. 1. Základnými kritériami hodnotenia veci ako zložitej je skutkový stav veci a platná právna úprava relevantná pre rozhodnutie o veci. Predmetom žalovaného konania je posúdenie platnosti štandardných občiansko-právnych zmlúv. Medzi sťažovateľkami a okresným súdom niet sporu o tom, že konanie nie je právne náročné. Ústavný súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, že vo veci možno pripustiť istú mieru skutkovej zložitosti vzhľadom na nutnosť znaleckého dokazovania. 2. Pri posudzovaní druhého kritéria používaného pre hodnotenie prípadných zbytočných priet'ahov v konaní ústavný súd dospel k záveru, že správanie sťažovateľiek, resp. ich právneho zástupcu, čiastočne prispelo k dĺžke posudzovaného konania. Žalujúca strana v konaní totiž viackrát navrhla zmenu žalobného petitu – aj na jednom z uskutočnených pojednávaní predniesol takýto návrh právny zástupca sťažovateľiek, avšak nedostatočná súčinnosť tohto právneho zástupcu v súvislosti s predneseným návrhom prispela podľa názoru ústavného súdu k predĺženiu konania o viac ako 3 mesiace. K predĺženiu konania o jeden mesiac došlo aj v dôsledku podaného návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ako aj v dôsledku rozhodovania o čiastočnom späťvzati žaloby (o dva a pol mesiaca).

	<p>3. Postup okresného súdu ako tretie kritérium pri posúdení porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zhodnotil ústavný súd ako postup, ktorý vykazoval zbytočné prietahy.</p> <p>Bezdôvodnú nečinnosť žalované konanie vykazovalo v rozsahu viac ako 15 mesiacov. Ústavný súd hodnotí kriticky aj predĺženie konania spôsobené pochybeniami okresného súdu pri rozhodovaní vo veci samej. Okresný súd totiž rozsudkom žalobu v celom rozsahu zamietol, na základe odvolania sťažovateľiek však krajský súd uznesením meritórny prvostupňový rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Popísané pochybenia svedčia podľa názoru ústavného súdu o nesústredenom postupe okresného súdu pri rozhodovaní o procesných otázkach i vo veci samej, čím okresný súd prispel k predĺženiu žalovaného konania.</p> <p>4. Súhrnne ústavný súd konštatoval, že na celkovej dĺžke napadnutého konania sa podieľali všetky tri faktory, ktoré sú pri rozhodovaní o sťažnostiach proti porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov štandardne vyhodnocované.</p> <p>Ústavný súd pripomenul, že využitie možností daných sťažovateľkám procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie ich práv v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, dôsledkom ktorého sú zbytočné prietahy.</p> <p>Na druhej strane ústavný súd nemôže prehliadať viac ako 15 mesiacov trvajúcu bezdôvodnú nečinnosť okresného súdu ani jeho nesústredenosť pri rozhodovaní vo veci samej, ktorá si nevyhnutne vyžiadala ďalšie pokračovanie konania. Osobitne je potrebné zdôrazniť, že k popísaným pochybeniam došlo v období, keď skutková zložitnosť žalovaného konania ešte nedosahovala mieru, ktorá konanie charakterizuje od druhej polovice roka 2013. Podiel okresného súdu na skutočnosti, že žalované konanie nie je ani po viac ako šiestich rokoch právoplatne skončené, preto podľa názoru ústavného súdu zakladá jeho právomoc vysloviť porušenie základných práv sťažovateľiek na prerokovanie ich veci bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľiek na prerokovanie ich veci bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Námestovo v konaní porušené bolo.</u></p> <p><u>Okresnému súdu Námestovo prikázal v konaní konať bez zbytočných prietáhov.</u></p> <p><u>Sťažovateľkám priznal finančné zadost'učinenie každej v sume po 1 000 €.</u></p> <p><u>Okresný súd Námestovo je povinný uhradiť sťažovateľkám trovy konania.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	Ústavný súd SR: II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, III. ÚS 154/06, I. ÚS 76/03, I. ÚS 41/02, I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, II. ÚS 26/95, I. ÚS 316/08, II. ÚS 237/09, IV. ÚS 750/2013, I. ÚS 17/99, II. ÚS 33/99, III. ÚS 24/09, I. ÚS 31/01, III. ÚS 472/2014, III. ÚS 278/05, III. ÚS 237/07, III. ÚS 87/08
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	

spisová značka	III. ÚS 542/2015
populárny názov	Opakované prietahy
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	15.03.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že z ústavnoprávneho hľadiska je úplne neprijateľné, aby napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené ani po viac ako 13 rokoch od jeho začatia, a to ani napriek tomu, že ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich dvoch nálezoch z 20. apríla 2006 a z 22. novembra 2011 konštatoval existenciu zbytočných prietáhov, okresnému súdu prikázal, aby v napadnutom konaní postupoval bez zbytočných prietáhov a sťažovateľke priznal finančné zadost'učinenie, ako aj úhradu trov konania.
skutkový stav a základné	Sťažovateľka 21. októbra 2002 podala na Okresnom súde Bratislava III návrh na

fakty	začatie konania pre porušovanie zmluvy na výkon správy. Ústavný súd už dvakrát v nálezoch konštatoval porušenie ňou v sťažnosti označených práv v tomto konaní vedenom okresným súdom - prvýkrát nálezom z 20. apríla 2006 a druhýkrát nálezom z 22. novembra 2011. Napriek predmetným nálezom napadnuté konanie ani po takmer 13 rokoch od jeho začatia nebolo právoplatne skončené.
z odôvodnenia	<p>Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Ústavný súd (obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva) pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.</p> <p>1. Pokiaľ ide o posúdenie veci podľa kritéria zložitosti, ústavný súd v zhode s predchádzajúcimi nálezmi z 20. apríla 2006 a z 22. novembra 2011 nenašiel dôvod, pre ktorý by bolo potrebné napadnuté konanie vyhodnotiť ako právne alebo skutkovo zložitú. Ústavný súd zastáva názor, že ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov, ku ktorej pre rozhodnutie existuje dostatočné množstvo aplikovateľnej judikatúry.</p> <p>2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd posudzoval priebeh napadnutého konania v časti po právoplatnosti nálezú ústavného súdu z 22. novembra 2011, bolo správanie sťažovateľky ako účastníčky konania. Ústavný súd teda nezistil také skutočnosti, ktoré by v súvislosti s predĺžením priebehu preskúmvanej časti napadnutého konania bolo potrebné pripísať na f'archu sťažovateľky.</p> <p>3. Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu vo vymedzenej časti napadnutého konania. Ústavný súd predovšetkým konštatoval, že z ústavnoprávneho hľadiska je úplne neprijateľné, aby napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené ani po viac ako 13 rokoch od jeho začatia, a to ani napriek tomu, že ústavný súd už vo svojich nálezoch z 20. apríla 2006 a z 22. novembra 2011 konštatoval existenciu zbytočných priet'ahov a okresnému súdu prikázal, aby v napadnutom konaní postupoval bez zbytočných priet'ahov.</p> <p>Pokiaľ okresný súd vo vyjadrení k sťažnosti ospravedľňuje priet'ahy v napadnutom konaní neprimerane vysokým nápadom vecí, ústavný súd poukázal na svoju ustálenú štandardnú judikatúru, podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v konaní.</p> <p>Vzhľadom na uvedené ústavný súd nepovažoval za potrebné osobitne skúmať vykonané procesné úkony a berúc do úvahy aj celý priebeh napadnutého konania konštatoval, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období po právoplatnosti nálezú ústavného súdu z 22. novembra 2011 došlo k zbytočným priet'ahom.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní v období po právoplatnosti nálezú Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. novembra 2011 porušené boli.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €.</u></p> <p><u>Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania.</u></p>
použitú odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	Ústavný súd SR: IV. ÚS 221/04, III. ÚS 103/07, III. ÚS 139/07, III. ÚS 111/02, III. ÚS 75/07, III. ÚS 118/07, III. ÚS 242/03, I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06, IV. ÚS 210/04
súvisiace právne predpisy	
kl'účové slová	priet'ahy v konaní - neefektívny postup

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.